

Vergaderjaar 2022–2023

31 109

Evaluatie Wet BIBOB

Nr. 32

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 mei 2023

Hierbij bied ik u, conform artikel 24 van de Wet Bibob, het jaarverslag van het Landelijk Bureau Bibob (hierna: LBB) over het jaar 2022 aan. Het LBB maakt onderdeel uit van het agentschap Justis. Ook bied ik u het jaarverslag van de Kwaliteitscommissie Bibob over het jaar 2022 aan. De Kwaliteitscommissie heeft een onafhankelijke positie en rapporteert rechtstreeks aan mij. De verslagen worden u gezamenlijk aangeboden.

Jaarverslag LBB 2022

De Wet Bibob heeft tot doel de integriteit van bestuursorganen te beschermen door te voorkomen dat het bestuursorgaan onbewust criminele activiteiten faciliteert. Het LBB heeft hierbij een belangrijke taak in de ondersteuning van bestuursorganen. Bestuursorganen kunnen bij complexe zaken het LBB verzoeken onderzoek te verrichten. Het LBB draagt zorg voor een zorgvuldig en nauwkeurig advies, met uitgebreide onderbouwing. Daarnaast dient het bestuursorganen voor te lichten over de toepassing van de Wet Bibob.

Adviezen

Uit de resultaten over het jaar 2022 blijkt dat er minder reguliere adviezen en aanvullende adviezen zijn uitgebracht dan in 2021. Het LBB heeft 247 reguliere adviezen uitgebracht, tegenover 345 in 2021. Daarnaast heeft het LBB 55 aanvullende adviezen verstrekt, wat minder is dan het aantal (77) over 2021. Deze afname in het aantal uitgebrachte adviezen heeft te maken met een terugloop in het aantal adviesaanvragen van bestuursorganen. Als oorzaken worden een verslechterde economische situatie, krapte op de arbeidsmarkt en lokale omstandigheden, zoals het beëindigen van een gebiedsgerichte aanpak en wijzigingen in het beleid, genoemd. Met het LBB wordt nauw contact onderhouden over (de fluctuaties in) het aantal adviesaanvragen.

Doorlooptijden

In 2022 is in 89,8% van de gevallen geadviseerd binnen de wettelijke termijn van 12 weken, tegenover 82% in 2021. Deze verbetering in de doorlooptijden is voornamelijk veroorzaakt door een afname in het aantal ingediende adviesaanvragen, waardoor de aanvragen sneller afgehandeld konden worden. Het LBB monitort de doorlooptijden continu. Mochten de doorlooptijden bij een stijging van het aantal adviesaanvragen weer toenemen, dan wordt met het LBB gekeken naar mogelijkheden om de doorlooptijden op het huidige niveau te houden.

Voorlichting

Per 1 oktober 2022 is de gewijzigde Wet Bibob (tweede tranche) van kracht. Bestuursorganen hebben meer bevoegdheden om onderling en met het LBB informatie uit te wisselen. Daarnaast is het begrip «vastgoedtransactie» uitgebreid (o.a. met een kettingsbeding), evenals het begrip «overheidsopdracht» (met «open house»-constructies).

Naar aanleiding hiervan heeft het LBB voorlichtingsmateriaal geactualiseerd en is nieuw voorlichtingsmateriaal voor bestuursorganen opgesteld en gepubliceerd op de website van Justis. Het LBB heeft in het najaar van 2022 aan zijn afnemers een extra editie van de nieuwsbrief verstrekt die volledig was gewijd aan de tweede tranche van de wetswijziging.

Daarnaast organiseerde het LBB in 2022 een online lenteschool met workshops over de toepassing van de Wet Bibob. Tijdens deze workshops werd aandacht besteed aan het onderzoek van het LBB, maar ook aan het eigen onderzoek van bestuursorganen. Ook komen onderwerpen aan bod als vastgoedtransacties en overheidsopdrachten. Deze workshops werden goed bezocht en zijn daarom een belangrijk onderdeel van de voorlichtingstaak van het LBB.

Ik acht het van groot belang dat bestuursorganen worden voorgelicht over hoe zij optimaal gebruik kunnen maken van de wijzigingen van de Wet Bibob en steun deze initiatieven daarom van harte.

Jaarverslag Kwaliteitscommissie Bibob 2022

Jaarlijks beoordeelt de onafhankelijke Kwaliteitscommissie Bibob de kwaliteit van Bibob-adviezen. In 2022 zijn 38 reguliere en 8 aanvullende adviezen van het LBB beoordeeld. In dit jaarverslag heeft de Kwaliteitscommissie voor het eerst haar bevindingen kwantitatief weergegeven om een algemeen beeld van de kwaliteit van de uitgebrachte adviezen te kunnen schetsen.

Op basis van haar beoordelingen heeft de Kwaliteitscommissie diverse aanbevelingen van zowel procedurele als inhoudelijke aard gedaan. Er is dan ook ruimte voor verbetering van de kwaliteit van de adviezen.

De procedurele aanbevelingen zien op het contact tussen het LBB en de bestuursorganen over het verloop van het proces en uitleg over de termijnen waarbinnen adviesaanvragen afgehandeld worden. Twee aanbevelingen zijn van inhoudelijke aard.

De Kwaliteitscommissie adviseert het LBB om keuzes die gedurende het adviestraject gemaakt worden – bijvoorbeeld om niet langer te wachten op nog ontbrekende informatie of bepaalde informatie niet mee te wegen bij de gevaarsbepaling – in het advies toe te lichten.

Daarnaast doet de Kwaliteitscommissie de aanbeveling om de indeling van het advies en de bijbehorende bijlagen te heroverwegen, zodat de hoofdlijn van de juridisch-inhoudelijke redenering van het advies en de daaruit volgende gevaarsconclusie uit het advies zelf blijken en voor een nadere onderbouwing en details van de redenering naar de bijlagen verwezen kan worden.

Tot slot vraagt de Kwaliteitscommissie specifiek aandacht voor de evaluatie van het adviesproces met bestuursorganen en de gegevensverstrekking door informatieleveranciers van het LBB in binnen- en buitenland en adviseert ten aanzien van dit laatste punt om op te schalen naar mijn ministerie als zij dit nodig acht.

Ik vind het belangrijk te streven naar het bevorderen van kwaliteit. Ik ga daarom met het LBB in gesprek om te bezien op welke wijze de aanbevelingen overgenomen kunnen worden.

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind